

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет будівництва та архітектури
(назва , факультету)
Кафедра гуманітарної освіти
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчально-виховної роботи

проф. Віталій Боярчук
«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність: 242 **Туризм і рекреація**

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Львів 2024

Робоча програма з дисципліни Історія України для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Туризм і рекреація» спеціальності **242 Туризм і рекреація**

Розробник: Ігор БАРАН, к.і.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри гуманітарної освіти

Протокол від “29” серпня 2024 року № 1

В.о. завідувача кафедри гуманітарної освіти

_____ (Ігор Баран)
(підпис) (ім'я та прізвище)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

Протокол від “16” грудня 2024 року № 5

Голова методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

_____ (Павло Колодій)
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань **24 Сфера обслуговування**

спеціальність **242 Туризм і рекреація**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Характеристика навчальної дисципліни:

Обов'язкова

Кількість кредитів **4**

Загальна кількість годин – **120**

Вид контролю: **іспит**

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – **3**

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – **66,7 %**

для заочної форми навчання – **13,2 %**

2. Програма навчальної дисципліни.

Розділ 1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ століття.

Тема 1. Формування держави на українській землях у найдавніші часи. Київська Русь. Доісторичне минуле України. Перші державні утворення у східних слов'ян. Становлення та розвиток Київської Русі. Прийняття християнства та його значення. Формування світоглядних основ та культурні процеси в Київській Русі.

Тема 2. Галицько-Волинська держава. Феодальна роздробленість та розпад Київської Русі. Боротьба з кочовиками. Галицько-Волинська держава: особливості формування, розвитку та причини занепаду. Культура Галицько-Волинської держави.

Тема 3. Українські землі в складі Великого Князівства Литовського та Речі Посполитої. Формування козацтва.

Звільнення українських земель від монголо-татарської залежності. Соціально-економічне становище українських земель під владою Великого Князівства литовського. Виникнення українського козацтва. Експансія Польщі на українські землі. Люблінська і Берестейська унії. Селянсько-козацькі повстання проти польської шляхти кінця ХVІ і першої половини ХVІІ століття.

Тема 4. Національно-визвольна боротьба українського народу під проводом Б. Хмельницького. Утворення козацької держави

Причини та хід національно-визвольної війни. Ліквідація польсько-шляхетського режиму і становлення козацької держави. Зовнішня політика Б.Хмельницького. Наслідки воєнного союзу з Москвою та визвольної війни українського народу.

Тема 5. Україна наприкінці 50–80-х рр. ХVІІ ст. Руїна. Політика гетьмана І.Виговського. Гадяцька угода і її наслідки. Юрій Хмельницький і його договір з Москвою. Поділ України. Діяльність П.Дорошенка у напрямку об'єднання Правобережної України з Лівобережною. Обмеження автономії України.

Тема 6. Україна у XVIII столітті. Гетьманування І. Мазепи. Конституція П.Орлика. Російська політика обмеження Гетьманщини та її ліквідація. Знищення Запорізької Січі та ліквідація козацтва. Гайдамацький рух на Правобережжі та його значення.

Тема 7.-8 Українські землі в XIX столітті. Перші прояви національного пробудження і відродження. Діяльність Кирило-Мефодіївського братства. Феномен Т.Г.Шевченка Національно-культурне відродження на західноукраїнських землях. Руська трійця. Революція 1848-1849 рр. Головна Руська рада та її значення. Реформи в Російській імперії. Громадсько-політичні рухи та організації другої половини XIX ст. на Наддніпрянщині (громадівський рух, «українофільство») та західноукраїнських землях (народовці, москвофіли, радикали). Культурно-освітні товариства.

Розділ 2. Україна у XX столітті: суспільно-політичні трансформації.

Тема 9. Україна напередодні та в роки Першої світової війни. Українські землі напередодні Першої світової війни. Плани воюючих держав щодо України. Бойові дії на території України в роки Першої світової війни. Українські політичні партії, громадські організації, в роки Першої світової війни. Українські Січові Стрільці. Геополітичне становище України наприкінці війни.

Тема 10-11. Українська державність у 1917 – 1920-х роках. Утворення Центральної Ради. Відновлення незалежної держави у 1918 році. Гетьманський переворот. Директорія. Перемога патріотичних сил в Галичині. ЗУНР і її злука з УНР. Уроки та історичне значення боротьби за незалежність 1917-1920-х років.

Тема 12. УРСР у міжвоєнну добу. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами Формування та особливості розвитку УРСР у складі тоталітарної системи. Українізація. Політичні репресії. Репресії і Голодомор 1932-1933 рр. Культурно-освітні процеси. Політика Польщі, боротьба українських політичних сил проти польських окупантів. Підкарпатська Русь – боротьба за незалежність.

Тема 13. Україна в Другій світовій війні (1939 – 1945 рр.) Друга світова війна і так зване «возз'єднання» західноукраїнських земель з УРСР у складі СРСР. Окупація України німецько-фашистськими військами. Акт відновлення української державності 30 червня 1941 року і його значення. Фашистський окупаційний режим на Україні. Рух опору. Втрати України в Другій світовій війні. Україна у міжнародному співтоваристві.

Тема 14. Україна в другій половині 1940-х–1960-х роках. «Хрущовська відлига» (1945-1964 р.р.)

Територіальні зміни та зміни в складі населення України після війни. Поява УРСР на міжнародній арені. Післявоєнна відбудова та ідеологічний наступ сталінізму проти української інтелігенції. Хрущовська десталінізація. Критика культу особи Сталіна і поява шістдесятників в УРСР. Хрущовські експерименти в економіці та їх невдачі. Кінець «хрущовської відлиги». Освіта та мистецтво.

Тема 15. Україна в роки «брежнєвського застою» і «горбачовської перебудови» (1965-1990 р.р.)

Спроби реанімувати сталінізм. Дисидентський рух на Україні. Політика русифікації та її наслідки. Горбачовська перебудова та її результати. Ознаки політичного плюралізму в Україні. Культурно-освітній та літературний процеси.

Тема 16. Україна в добу відродження української державності та на сучасному етапі.

Україна в умовах незалежності. Декларація про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності. Проблеми державного будівництва. Соціально-економічний і політичний розвиток України в умовах незалежності. Внутрішня та зовнішня політика України 2005-2020 р.р. Соціокультурні процеси.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у т. ч.					усього	у т. ч.				
		л	п	лаб	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки 1 Семестр I						Рік підготовки 1 Семестр I					
Розділ 1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ століття.												
Тема 1.	6	1	2			3	6	1				5
Тема 2.	6	1	2			3	6		1			5
Тема 3.	6	1	2			3	6		1			5
Тема 4.	6	1	2			3	6	1				5
Тема 5	6	1	2			3	6		1			5
Тема 6.	6	1	2			3	6	1				5
Тема 7-8.	7	2	4			1	7		1			6
Розділ 2. Україна у ХХ столітті: суспільно-політичні трансформації												
Тема 9.	6	1	2			3	6	1				5
Тема 10-11.	7	2	4			1	7	1				6
Тема 12.	7	1	2			4	7		1			6
Тема 13 .	7	1	2			4	7		1			6
Тема 14.	7	1	2			4	7		1			6
Тема 15.	6	1	2			3	6	1				5
Тема 16.	7	1	2			4	7		1			6
Разом за семестр	90	16	32			42	90	6	8			76
іспит	30					30	30					30
Усього годин	120	16	32			72	120	6	8			106

2. Теми семінарських занять.

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
	Рік підготовки 1 Семестр I	
	Розділ I.	
1	Формування держав на українських землях у найдавніші часи. Київська Русь.	2
2	Галицько-Волинська держава.	
3	Українські землі в складі Князівства Литовського. Виникнення козацтва. Експансія Польщі на Україну.	2
4	Визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького. Утворення козацької держави.	2
5	Політичне становище України після смерті Б. Хмельницького. Руїна.	2
6	Україна у XVIII столітті. Ліквідація Гетьманщини, Запорізької Січі та Козаччини.	2
7-8	Українські землі в XIX ст. Західноукраїнські землі в XIX столітті.	4
	Розділ II	
9	Україна напередодні та в роки Першої світової війни.	2
10-11	Українська державність у 1917 – 1920-х роках.	4
12	Україна у міжвоєнні роки (1920-1939 р.р.). Західноукраїнські землі між двома світовими війнами.	2
13	Україна у другій світовій війні (1939-1945 р.р.).	2
14	Україна в післявоєнний період та в роки Хрущовської відлиги.	2
15	Україна в роки брежнєвського застою і горбачовської перебудови (1965-1990 р.р.).	2
16	Проблеми державного будівництва незалежної України. Україна в умовах незалежності.	2
	Разом	32

3. Теми, винесені на самостійне вивчення.

1. Формування держав на українських землях у найдавніші часи. Київська Русь.
2. Галицько-Волинська держава.
3. Українські землі в складі Князівства Литовського. Виникнення козацтва. Експансія Польщі на Україну.
4. Визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького. Утворення козацької держави.
5. Політичне становище України після смерті Б. Хмельницького. Руїна.
6. Україна у XVIII столітті. Ліквідація Гетьманщини, Запорізької Січі та Козаччини.
- 7-8. Українські землі в XIX ст. Західноукраїнські землі в XIX столітті.
9. Україна напередодні та в роки Першої світової війни.
- 10-11. Українська державність у 1917 – 1920-х роках.
12. УРСР у міжвоєнні роки (1920-1939 рр.). Західноукраїнські землі між двома світовими війнами.
13. Україна у другій світовій війні (1939-1945 р.р.).
14. Україна в післявоєнний період та в роки Хрущовської відлиги.

15. Україна в роки брежнєвського застою і горбачовської перебудови (1965-1990 р.р.).

16. Проблеми державного будівництва незалежної України. Україна в умовах незалежності.

4. Результати навчання.

У результаті засвоєння окремих тем із дисципліни «*Історія України*» здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти набувають знання, уміння та компетентності, що відповідають вимогам ОПП «Туризм і рекреація» спеціальності 242 «Туризм і рекреація».

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОПП	Програмні компоненти
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
К 02	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
К 04	Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.
ПР 02	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.
ПР 04	Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.
ПР 05	Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.
ПР 14	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.
ПР 16	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
ПР 18	Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

5. Методи навчання

1. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, лекція.)

2. Наочні методи

– ілюстрація (картинки, презентації, таблиці, тощо).

- демонстрування: навчальна телепередача або кіно-відеофільм чи його фрагмент; тощо.

3. Практичні методи: вправи, твори, реферати.

4. Інтерактивні методи: «мікрофон», «мозкова атака», «снігова куля», дебати, портфоліо.

6. Методи контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (складання тез, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо)).

3. Практична перевірка (виконання практичної роботи, аналіз інформацію, рішення завдань, ділові ігри і т. д.)

4. Стандартизований контроль (тести).

Види контролю: поточний контроль, проміжний контроль та екзамен.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота (разом 50балів)															Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
розділ 1								розділ 2								50 балів	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
2	3	4	4	4	4	2	2	3	2	2	4	4	3	3	4		

T1, T2 ... T16 – теми

Студент повинен вміти: окреслювати закономірності формування історичних процесів; володіти методологічними засадами історичного дослідження; виокремлювати процеси становлення та розвитку історичних знань, роль і місце української історії у контексті загальноєвропейської та всесвітньої історії; визначати вплив видатних особистостей в становленні української державності; застосовувати методологію історичного дослідження в навчальному процесі; користуватися історичним термінологічним апаратом; формувати власні оціночні судження про перебіг та наслідки історичного процесу; володіти методами ведення історичної дискусії; виробляти активну позицію в утвердженні гуманістичних ідей на прикладі власної історії; опиратися на приклади героїзму та самопожертви у духовній сфері; збагачувати власний світогляд через самоосвіту.

8. Методичне забезпечення.

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних занять; індивідуальні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

10. Рекомендована література

Рекомендована література

Базова

1. Баран І.В., Юрчук О.Ф. Історія України : перша половина ХХ століття. Львів: Галицька видавнича спілка, 2019. 185 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: навч. посіб. 3-тє вид., доп. К.: Академвидав, 2012. 688 с.
3. Історія України : посібник / За ред. Г.Д. Темка, Л.С. Тупчієнка. К.: «Академія», 2008. 480 с.

Допоміжна

1. Баран І.В. Історія України. Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни студентами ОС «Бакалавр» усіх спеціальностей. Львів: ЛНУП, 2022. 60 с.
2. Барановська Н. Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Н.П. Барановська, В.Ф. Верстюк та ін. К.: Альтернативи, 2001. 703 с.
3. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні 1917–1953 : суспільно-політичний та історико-правовий аналіз : у 2 кн. Кн.1. К.: «Либідь», 1994. 448 с.

4. Дорошенко Д. Нарис Історії України. Львів: Світ, 1990. 572 с.
5. Історія України та її державності : навчальний посібник / Кер. авт. кол. Л.Є. Дещинський. Львів: Львівська політехніка, 2009. 476 с.
6. Історія України / кер. кол. Ю. Зайцев. Вид. 4-те. Л.: Світ, 2003. 520 с.
7. Крип'якевич І. Історія України. Л.: Світ, 1999. 520 с.
8. Полонська-Василенко Н.Д. Історія України : у 2-х т. Т. 2. Від середини XVII століття до 1923 року. К.: Либідь, 2012. 608с.
9. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Київ : Критика, 2005. 584 с.

11. Інформаційні ресурси.

Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:
[Електронні ресурси] режим доступу:

- [Національна бібліотека України імені В. Вернадського](#)
- [Бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка](#)
- [Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія](#)
- [Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника](#)